

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztés és kiadástól
Székelyi út 2. Telefonszám 124.

Szerkesztési feladat:
Üz. nr. KISS PÁLÉ.

Alapította:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Félévre 10 K — f. | Egy héra 1 K 80

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKRE:
Félévre 14 K — f. | Egy héra 2 K 40

A keddi megyei gyűlés

Bizalmat akar szállítani Tisza István. Miért olyan hitetlen képviselte a magyarságot, hogy egyebet ne említett a meghívó, mint az osztrákkal a kiegyezést husz esztendőre s ezzel utját vágta Magyarország gazdasági fejlődésének jó hosszú időre. Hát ez bizony igen szép s eredményes képviselése volt a magyarságnak. Erre a gyönyörűséges képviseléstére akarja ráfűzni a dícséret pezsztjét Csánádvarmegye.

Makó város piacán 1908. novemberében sokkal több országgyűlési képviselő mondta ki Justh Gyula elnöklésével, hogy minden erejükkel küzdni fognak Magyarország gazdasági önállóságáért, mint ahány munkapárti képviselő a háiban Magyarország gazdasági megőrzését s mégis most éppen Makóról fog felszállingózni ez a kétes értékű bisalmi ryllakosát.

A makói függetlenségi párt részt vesz ezen a megyegyűlésen. Itt lesz a megyegyűlésen Justh János Makó város egyszerű Justh Gyulájának méltó fia. Ő fogja majd a függetlenségi párt nevében elmondani a Tiszánál tisztábbnak, hogy ezekben a nagy napokban mit dolog ilyen kis helyi komédiákat ünni.

De maga Csánádvarmegye törvényhatóságának is be kell látnia, hogy komikus helyzetbe jut akkor midőn kedden bizalmat szállít a bukott kormánynak s a jövő szerdán már az új kormány előtt hajbókol. Mit higgyen az új kormány majd a törvényhatóság felől? No de amiatt nem fél a mi fejtünk. Majd csak megbérel Csánádvarmegye az új kormánnyal s a kormány is igyekezni fog megnyerni magának a neki föltétlen bizalmat szállító törvényhatóságot.

Az es ellenségi szellem, no lám, hogy nem vesztett ki a csánádi törvényhatóságból. Ötletége a király megvonja a bizalmat a Tisza kormánytól, de Csánádvarmegye nem! Ha ezt ötletége megindja?!

Csánádvarmegye törvényhatóságának Bars megye választójoga kell, nem a Justh Gyuláé sem a Nápoly Lajosé. A liberalizmus eme két élő apostolának meggyőződéséből fakadó szentiséges választói elve nem konveniens Csánádvarmegye törvényhatóságának. Neki Bars megyéé kell, pedig hát utóvégre azt

hisztük, hogy hát az ország kivételmentes, mégis csak a Nápoly Lajos Dr. Jeltfogásához áll közelebb mint Bars megyéhez. Justh Gyula választójogi programja pedig valóságos imádság minden szabadon gondolkodó embernek. De hát mit is a meggyőződés elv, itt ki van sáva a parancs, hogy ennek így kell lenni.

De jó, hogy eljött Justh János közérdek s halálja szavát a megyegyűlésen. Ott majd megmondja a vélekedését, amely a témák, a jogfosztott szép véleménye.

Justh János beszélni fog a keddi megyegyűlésen, beszélni fog az apja szellemében, úgy fog beszélni, hogy jó fogunk imerni Justh Gyulára a mi apostolunkra. Megfogja tudni Makó népe, hogy a Justh Gyula elveinek, politikai igazságainak lényeges követője, hűdéje van a fiában, aki ép úgy mint az apja nem fogja ünni, hogy itt Makóba tegyék otúrá a liberális hagyományokat, amelyekkel ép Csánádvarmegye büszkélkedett iddig.

Megalakult a választójogi blokk

A magyar politikai pártok tömörülése az általános titkos választói jog érdekében

Budapesten, a központi demokrata körben egyhangu lelkesedéssel megalakult a választójogi blokk. Ez az új alakulat magában foglalja mindazokat a pártokat, amelyek a választójogért küzdenek, tekintet nélkül egyéb politikai programjukra és legfőbb feladatának tekinti az általános, egyenlő titkos választói jog megalkotását.

A blokk keretében küzdenek a célért a függetlenségi párt, a szocialisták, a demokraták, a radikálisok, a keresztényszocialisták, azonkívül egyéb politikai velletások is.

A blokk megalakulása bizonyára hatalmas léptekkel fogja előbbre vinni a választói jogért folyó küzdelmet, mert a napnál is fényesebben demonstrálja, hogy a választói jogot nem egy párt, bizonyos érdekcsoportok, hanem a főváros öntudatos polgárságának egyeteme kívánja.

Valószínű, hogy a főváros után meg fog alakulni az országos blokk is, valamint a vidéki városok hasonló célért való tömörülése is.

A budapesti választójogi blokk megalakulásáról az alábbi tudósításban számolunk be:

A központi demokrata körben ma este megalakult a választójogi blokk.

Sikeres harcok minden vonalon.

BUDAPEST, június 5.

Keleti harctér:

Semmi lényeges esemény nem történt.

Olasz hadszíntér:

Ma reggel Görznel meghiusult az ellenség egy rajtaütése, egyébként az Isonzónál csak ágyuharc és igen élénk repülőtevékenység, harci repülőink lelőttek két ellenséges repülőgépet, támadó olasz csapatok a tiroli arcvonalon május havában 3 tisztet, 728 főnyi legénységet, 10 gépfegyvert és 3 gépnávtetőt szállítottak be ellenséges állásokból.

Délkeleti hadszíntér:

Nem történt különösebb esemény.

A vezérkar főnöke.

A német vezérkar legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés.)

BERLIN, június 5.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

nyugati hadszíntér:

Rupprech bajor trónörökös hadserege:

A Wjeste hajlásban úgy mint az előző napokon fokozott volt a tüzéség harci tevékenysége. Az Arrasi arcvonalon különösen Lensnél és Scarpe északi partján volt erős a tűz, felderítő harcok alkalmával rohamcsapatjaink számos foglyot ejtettek köztük portugálokat is, állásainknál Soinstól északra egy Hamover Westalini ezred egy bevált roham csapat részeinek tüzéségének aknatűzének és repülőknak hatásos támogatása mellett egy tá-

Résztvettek az alakuláson a szociáldemokrata párt, a demokráta párt, a függetlenségi és 48-as párt, a keresztény-szocialisták, a radikálisok és számos fővárosi egyesület.

Az értekezlet elnökei Vázsonyi Vilmos dr. és Garbai Sándor voltak.

Vázsonyi Vilmos dr. elnöki megnyitójában abból a felfogásból indult ki, hogy az általános, egyenlő és titkos választói jog ideje már elérkezett és a politikában az ideálokat a kellő időben a kellő módon kell megvalósítani.

Most másodszor bukatta meg a választói jog — mondotta Vázsonyi a kormányt.

Először alulról, most pedig felülről.

Majd csufolta az a felfogást, hogy a választói jogi reform ártana a magyar nemzeti szupremáciának.

Ezután Garbai Sándor a szociáldemokraták szónoka beszélt aki hangsúlyozta, hogy a munkásság ott lesz a küzdelemben és nem fog nyugodni addig, amíg a választói jogot meg nem alkotják.]

Az elakuló gyűlésen a következő határozati javaslatot terjesztettek elő:

1. A fővárosi polgárok és munkások választói jogi bizottságát megalakítottak jelentjük ki.

Felhívjuk mindazokat a fővárosi testületeket, szervezeteiket és egyéneket, akik velünk együtt akarnak küzdeni, azokre is kiterjesztendő egyenlő és titkos választói jogért, hogy mielőbb jelentések be csatolozásukat.

2. Követeljük, hogy választói jogi kormány alakuljon, mely a választói jog reformját semmiféle más kérdéssel homályosítható, háttérbe nem szorítható, megvalósítandó feladatának tekinteti.

3. Kézhez vagyunk az ejszánt és kitartó küzdelemre minden olyan kísérlet ellen, mely a néppártok Tisza rendszerének nyílt, vagy leplezett helyreállítására irányul.

4. Határozati javaslatot éljen zéssel és tapszal egyhangulag elfogadták.

Majd Székely Ferenc volt igazságügyminiszter szólalt fel, utána Batthyány Tivadar gróf, a függetlenségi párt nevében, Jászai Oszkár a radikális párt nevében, Gieswein Sándor a keresztény szocialisták nevében beszéltek. A gyűlés Hock János megszólalásával ért véget.

madást franciák állását mintegy 1000 méter kiterjedésben elfoglaltuk és ismételt ellenámúdiókkal megtartottuk, 3 tisztet 178 főnyi legénységet elfogtunk, nagyszámu géppuskát és aknavetőt zsákmányoltunk. Májusban nyugaton csapattal 237 tisztet, köztük egy tábornokot és 12500 főnyi legénységet elfogtunk, 3 ágyut, 211 géppuskát, 131 gyors tüzelő puskát és 18 aknavetőt zsákmányoltak.

Keleti harctér:

Lényeges esemény nem történt.

LUDENDORF.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Oroszország és a béke ügye

Az angolok pétervári útja és — kormányválság

A „Daily Chronicle“ arról értesül, hogy a kormányban fontos változások várhatók. A kormánynak az a kívánsága, hogy az új élelmészeti minisztert a munkáspárt köréből szemeljük ki. Remélik, hogy Roberts György vállalja ezt a hivatalt. Ha valóban elvállalja, akkor a munkáspártnak Pétervárra küldendő megbízottainak összeállítása is megváltozik.

Csaknem bizonyos, hogy Addison a legközelebbi időben lemond a minisztériumáról. Valószínű, hogy Churchill lesz az utódja. A munkáspárt eredetileg Hendersont, Robertset és Purdyt szemelte ki a pétervári küldöttségbe, később azonban a kormányban szükségessé vált változtatásokra való tekintettel kívánatosnak tartották, hogy Henderson menjen Pétervárra a kormány megbízásából, miért is nem lehetett a munkáspárt küldöttségének a vezetője. Ezért bizta meg a munkáspárt végrehajtó bizottsága Robertset, Purdyt és Cartert Péterváron való képviselővel.

A következő lépés az volt, hogy a munkáspárt azt a kívánságát fejezte ki, hogy Roberts, aki már uton volt Pétervárra, Stokholmban szakítsa meg az utazását és tárgyaljon Brantinggal az angol munkáspárt többségének a háborúról való felfogásáról. A többség

azt kívánja, hogy a háborút folytassák a kielégítő béke megkötéséig. Azt a tervet, hogy Robertset is elküldjék Pétervárra, utóbb meghiusította az angol kormánynak az a kívánsága, hogy ő vegye át az élelmészeti minisztérium vezetését, mivel ilyenkor Robert sem Stockholmba, sem Pétervárra nem utazhatik.

Burián tárgyal a pártvezérekkel.

Szünet a válságban. — A választói jogi blokk zászlóbontása. — Szavazati jogot követelnek a nőknek is.

Burián báró iváratlan megjelenséssel új fásiba jutott a politikai válság, de valószínű, hogy a kibontakozás részére is új jelentős lehetőségeket jelentene az ő megbízása. A felhívatalos magyarországi az erre irányuló kombinációknak azzal a hangsúlyozott kijelentéssel kívánunk előbe vágni, hogy a királyi kapott megbízás alapján egy összefogható orientálódásra korlátozódik. A feladata érthetőbb forgalmazásában az: szerezzen a király részére új adatokat a politikai helyzetről, mert a válság képe, úgy ahogy az audienciákon kialakult, még nem egészen világos.

A felhívatalosnak el kell hinni, hogy Burián missziója valóban olyan kiegészítő orientálódásra szorítson, bár némely jelenségek mára vállalnak.

Minden esetre azonban igaz, hogy a válság képe nem változik meg az új tapogatódéások alatt és így a kibontakozás feltételei is a régiak maradnak.

Politikai körökben éppen ezért azt beszéljük, hogy nem is a választói joghoz fűződő felfogásokról keres Burián báró új tájékozódást hanem inkább a kiegyezés kérdése körül keresi azt. Mi már lehetőségeinket. Mert addig, amíg az ellenzéki pártok koncentrációjában kell keresni a kibontakozást — és máshonnan csakugyan nem lehet — az a kérdés is komplikálja a

válságot, mert az ellenzéki pártok éppen olyan eszenvedélyesen nem akarják a hosszú kiegyezést, mint amilyen eszenvedélyesen akarják a legterjedelmesebb választói jogot és az alapján az ország demokratizálását. Minthogy pedig döntő helyeken inkább a hosszú kiegyezés felé hajlanak, mint a rövid felé, az a helyzet állott elő, hogy a kibontakozásnak nem, mint eredetileg, egy feltétele, hanem kettő van: a választói jog és a kiegyezés.

Ugy tudjuk, hogy Burián valóban a holnapi nap folyamán érintkezést keres a függetlenségi pártokkal is. Alkalma lesz talán tárgyalni Apponyi Albert gróffal, a mennyiben az a politikában kívül eső okokból nehézségekbe ütköznek, akkor a pártnak egy másik vezető féltje, Földes Béla, fogja a párt álláspontját ismereteni a honmoragiusus előtt. Földes Bélaiban nem csak olyan kiváló politikust fog megismereni a király küldötte aki kitűnően tájékozottja őt a függetlenségi pártok felfogásáról általában, de megismerheti benne olyan férfit is akinél jobban senki sem ismeri a kiegyezési kérdést és aki a lehívatalosabb arra, hogy kiegészítő adatokat szolgáltatasson a királyi orientálódásához.

Ki mit tehet a hadikölcsönért?

A mai jegyzések

Ezt a kérdést akkor vetjük fel, ha már tudjuk, hogy valaki a maga aláírásával, anyagi képességéhez mért módon való tegyzésével teljesítette legelőmőbb köteletségét a hadikölcsön propagandának. És ha ilyenek részéről haljuk a kérdést, hogy ki, mit tehet a hadikölcsönért: akkor mihamar kész is vagyunk a válasszal: nem elég, ha valaki a maga köteletségét már azzal is teljesítve vélt, hogy jegyzett a hadikölcsönre. Legalább olyan fontos a propaganda, amelyben mindenki, kik a maga módja szerint résztvehet és

nagyszerű eredményeket biztosíthat.

A családban, a rokonságban, a hivatalban, az iskolában, a klubokban, az egyletekben, üzletekben, sőt közbea, színházban — bárhol, bárnikor, ezery nyi alkalma van a propagandának: csak teljesíteni kell.

Meg kell indokolni mindenkivel, hogy ki, mennyit jegyzett a hadikölcsönre és első sorban főleg azt, hogy

egyáltalán jegyzett-e?

és aszerint, hogy ki miként teljesítette köteletségét: folytatni kell a propagandát, a verbuválást, amelynél szebb, hálásabb és fontosabb feladata most polgárnak nem is lehet.

Mortuáriumokéi vállalat.

KISS KÁROLY
disztemetkezési vállalata.

Temetések rendezését a leggyorsabbtól a legpompásabbá kivitelig pontosan és jutányos áron végezzük. Ravatalozások pompás elrendezése! Ére és fakoporsó raktár!

Gyász esetekben tessék teljes bizalommal fenti céghez fordulni.

Pontos kiszolgálás.

x Jegyezzen mindenki ::
:: hadikölcsönt! ::

Jó házból való

fiu tanulónak

felvételre a

Makói Függet-

len Ujság

nyomdájában

Hirdetéseket

felvételnek

a kiadóban.

Rablay Ferenc
adaja, hogy...
hegyes gót
...
Ertkezni lehet...

Marhabört,
lébört, juhört, nyulbört, bárány-
bört, cickóbört és mindenfajta
bőröket és gyapjút, a legma-
gasabb napi árun vesznek.

Löwenstein Ármán

Deák Ferenc- u 48 szám.
Fácskabermérés mellett.

Egy 14-15 éves leány
mindenkinek felvétetik
Szt. Műes-tér 34. sz. a.

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.